

Środowiskowy model wsparcia osób z niepełnosprawnością intelektualną

1. Wprowadzenie

Niniejszy model ma na celu stworzenie całościowego środowiskowego systemu wspierania dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną. System ten ma funkcjonować w środowisku zamieszkania i realizować zasadę deinstytucjonalizacji tj. podejmować wszelkie działania wspierające, które zapobiegają umieszczeniu osoby w placówce. Wszelkie działania profilaktyczne jak i interwencyjne mają na celu zapobieżenie wykorzenienia osoby dorosłej niepełnosprawnej intelektualnie z jej środowiska lokalnego.

W tym celu opracowano zestaw zasad ukierunkowujących, jak zbudować taki system. Zaproponowano nowe rozwiązania w zakresie współpracy interdyscyplinarnej, na której cały system ma się opierać. Bezsprzecznie łączenie potencjału różnych podmiotów w trwałe formy współpracy jest rozwiązaniem gwarantującym postawienie osoby niepełnosprawnej w samym środku systemu wspierania. Podmiotowe traktowanie ma zastąpić kliencki system charakteryzujący się uznawaniem dorosłej osoby za "paliwo" do działania różnych podmiotów wsparcia. Bardzo ważnym elementem tak rozumianego modelu jest stworzenie nowych narzędzi wspierających, jak i ulepszenie już istniejących. Według zasady nie naprawiamy tego co działa, ulepszymy narzędzia niedziałające i tworzymy nowe, które umożliwiają stworzenie lokalnego systemu. System, aby był dostępny musi być zorganizowany na terenie powiatu. Zadania w modelu rozkładają się na samorząd powiatowy, gminny oraz na organizacje pozarządowe. Wykorzystanie potencjału zasobów jakie drzezią na terenie powiatu jest sprawą kluczową. W związku z tym do współpracy powinni być zaproszeni oprócz instytucji wspierających i organizacji pozarządowych również przedsiębiorcy.

Środowiskowy model wsparcia powstaje w ramach projektu „Lokalne zasoby, środowiskowe wsparcie”, finansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Działanie 4.1 Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój). Za realizację projektu odpowiedzialne są cztery organizacje pozarządowe: Fundacja na rzecz Osób Niepełnosprawnych Arkadia z siedzibą w Toruniu, Daj Szansę Fundacja na Rzecz Rozwoju Dzieci Niepełnosprawnych z siedzibą w Toruniu, Stowarzyszenia Wspierania Osób Niepełnosprawnych SUBICERE z siedzibą w Radziejowie oraz Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych z Torunia.

2. Zasady organizacji i realizacji środowiskowego modelu wsparcia

- A. **Zasada indywidualnego wsparcia** - „System wsparcia” sam wychodzi do osoby niepełnosprawnej intelektualnie (bada potrzeby, diagnozuje, udziela wsparcia). Pojawienie się informacji o osobie niepełnosprawnej intelektualnie powoduje, iż przedstawiciele „systemu wsparcia” przychodzą ze wsparciem „do” osoby niepełnosprawnej. Odejście od systemu klienckiego, gdzie to niepełnosprawny i jego otoczenie jako petenci przychodzą do różnych podmiotów po wsparcie.
- B. **Zasada podmiotowości osoby niepełnosprawnej intelektualnie** - Zasada ta zobowiązuje do godnego traktowania dorosłej osoby niepełnosprawnej intelektualnie, jako osoby niepozbawionej praw przysługujących każdemu człowiekowi (obowiązuje nawet w przypadku ubezwłasnowolnienia). Osobą decyzyjną w procesie wsparcia jest osoba wspierana. Osoby